

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРАЛІГІ
МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
MINISTRY OF SCIENCE AND HIGHER EDUCATION OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

А.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУАЗИЯ ҰАТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ЕВРАЗИЙСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ А.Н. ГУМИЛЕВА
L.N. GUMILYOV EURASIAN NATIONAL UNIVERSITY

«ҰАТТЫҚ ВАЛЮТАНЫҢ ТҰРАҚТЫЛЫҒЫ МЕМЛЕКЕТТІҢ
ҚАРЖЫЛЫҚ КАУПСІЗДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ ФАКТОРЫ РЕТІНДЕ»
Қазақстан Республикасының ұлттық валютасының 30 жылдығына арналған
халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясының
МАТЕРИАЛДАР ЖИНАҒЫ

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ

Международной научно-практической конференции,
посвященная 30-летию национальной валюты Республики Казахстан
«СТАБИЛЬНОСТЬ НАЦИОНАЛЬНОЙ ВАЛЮТЫ КАК ФАКТОР
ОБЕСПЕЧЕНИЯ ФИНАНСОВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ГОСУДАРСТВА»

COLLECTION OF REPORTS

of the international scientific and practical conference dedicated to the 30th anniversary
of the national currency of the Republic of Kazakhstan
«STABILITY OF THE NATIONAL CURRENCY AS A FACTOR OF ENSURING
FINANCIAL SECURITY OF THE STATE»

АСТАНА, ASTANA,
2023

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
ЕВРАЗИЙСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ Л.Н. ГУМИЛЕВА

MINISTRY OF SCIENCE AND HIGHER EDUCATION OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN
L.N. GUMILYOV EURASIAN NATIONAL UNIVERSITY

**"ҰЛТТЫҚ ВАЛЮТАНЫҢ ТҰРАҚТЫЛЫҒЫ МЕМЛЕКЕТТІҢ ҚАРЖЫЛЫҚ
ҚАУІПСІЗДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ ФАКТОРЫ РЕТІНДЕ"**
Қазақстан Республикасының ұлттық валютасының 30 жылдығына арналған
халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясының
МАТЕРИАЛДАР ЖИНАҒЫ

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
Международной научно-практической конференции, посвященная 30-летию
национальной валюты Республики Казахстан
**«СТАБИЛЬНОСТЬ НАЦИОНАЛЬНОЙ ВАЛЮТЫ КАК ФАКТОР ОБЕСПЕЧЕНИЯ
ФИНАНСОВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ГОСУДАРСТВА»**

COLLECTION OF REPORTS
of the international scientific and practical conference dedicated to the 30th anniversary of the
national currency of the Republic of Kazakhstan
**"STABILITY OF THE NATIONAL CURRENCY AS A FACTOR OF ENSURING
FINANCIAL SECURITY OF THE STATE"**

ASTANA, 2023

ӘОЖ 336(075.8)
КБЖ 65.261
М17

Редакциялық алқа:

Мақыш С.Б. – Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ Басқарма мүшесі – академиялық мәселелер жөніндегі проректоры
Жағыпарова А.О. – Экономика факультінің деканы
Ажмухамедова А.А. – Экономика факультеті деканының ғылыми жұмыстар жөніндегі орынбасары
Мажитов Д.М. – «Қаржы» кафедрасының профессоры
Бұлақбай Ж.М. – «Қаржы» кафедрасының меңгерушісі
Майдырова А.Б. – «Экономика және кәсіпкерлік» кафедрасының меңгерушісі
Сембиева Л.М. – «Мемлекеттік аудит» кафедрасының меңгерушісі
Аманова Г.Д. – «Есеп және талдау» кафедрасының меңгерушісі
Муталиева Л.М. – «Туризм» кафедрасының меңгерушісі
Мухияева Д.М. – «Менеджмент» кафедрасының меңгерушісі
Алина Г.Б. – «Бизнес және басқару» факультетінің деканы, Esil University

М17 «Ұлттық валютаның тұрақтылығы мемлекеттің қаржылық қауіпсіздігін қамтамасыз ету факторы ретінде» Қазақстан Республикасы Ұлттық валютасының 30 жылдығына арналған халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясы. – Астана: Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ, 2023. – 787 б. Международная научно-практическая конференция, посвященная 30-летию национальной валюты Республики Казахстан **«Стабильность национальной валюты как фактор обеспечения финансовой безопасности государства»**. – Астана: ЕНУ имени Л.Н. Гумилева, 2023. – 787 с. International scientific and practical conference dedicated to the 30 th anniversary of the national currency of the Republic of Kazakhstan **«Stability of the national currency as a factor of ensuring financial security of the state»**. – Astana: L.N. Gumilyov ENU, 2023. – 787 p.

ISBN 978-601-337-909-8

Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференцияның еңбектер жинағында мемлекеттің қаржылық қауіпсіздігін қамтамасыз ету және Қазақстан Республикасы ұлттық валютасының тұрақтылық факторлары қарастырылған.

В сборнике трудов международной научно-практической конференции рассмотрены факторы обеспечения финансовой безопасности государства и стабильности национальной валюты Республики Казахстан.

In the collection of works of the international scientific and practical conference, factors of ensuring the financial security of the state and the stability of the national currency of the Republic of Kazakhstan are considered.

ISBN 978-601-337-909-8

**ӘОЖ 336(075.8)
КБЖ 65.261**

**©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2023**

3. Назарова В.Л. Управленческий учет: Учебник, - Алматы: ТОО «Фортуна Полиграф», 2021.–414 с.
4. Ержанов А.К., Тайгашинова К.Т. Кәсіпорынды басқару жүйесіндегі басқару есебінің заманауи маңызы, ролі және орны. Статистика, учет и аудит, 3(86)2022. стр. 68 - 77

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДА МЕМЛЕКЕТТІК САТЫП АЛУ ПРОЦЕСІНІҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

Утебаева А.Т., Рымбекова А.К.

«Мемлекеттік аудит» БББ 3 курс студенттері
Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті
(Астана қ, Қазақстан Республикасы)
aruzhan0907@mail.ru, ayazhan.rymbekova@bk.ru

Алибекова А.Б.

«Мемлекеттік аудит» кафедрасының PhD, ғылыми жетекші
alibickovaaiga87@mail.ru

Аңдатпа. Мемлекеттің нарық субъектісі ретіндегі мінез-құлқындағы ең маңызды айырмашылық-оның экономикалық қызығушылығы бүкіл қоғамның мақсаттарына жетуге негізделген. Мемлекет әрқашан өз құқықтарын жүзеге асыра алмайды және өз қажеттіліктерін қанағаттандыра алмайды, сондықтан көбінесе жеке кәсіпкерлікпен айналысатын заңды немесе жеке тұлғалардың өз еркі арқылы мемлекеттің тауарларға, жұмыстарға және қызметтерге деген қажеттіліктері қанағаттандырылады. Бұл процесс мемлекеттік сатып алу процесі арқылы жүзеге асырылады. Мемлекет тек қаржыландыруды ғана емес, сонымен қатар жекелеген тауарлар мен қызметтерді өндіру процесін тікелей ұйымдастыруды да өз мойнына алады. Мемлекеттік сатып алу аса маңызды салаларды қамтиды, сондықтан мемлекеттік сатып алу жүйесін жетілдіру өзекті мәселе болып табылады. Мақалада мемлекеттік сатып алу процесінің Қазақстан Республикасында қалыптасуы мен ұйымдастырылуы, ерекшелігі мен жаңашылдығы ашылып жазылған.

Аннотация. Важнейшее отличие в поведении государства как субъекта рынка состоит в том, что его экономический интерес основан на достижении целей всего общества. Государство не всегда может реализовать свои права и удовлетворить свои потребности, поэтому часто благодаря волеизъявлению юридических или физических лиц, занимающихся индивидуальным предпринимательством, удовлетворяются потребности государства в товарах, работах и услугах. Этот процесс осуществляется через процесс государственных закупок. Государство берет на себя не только финансирование, но и непосредственную организацию процесса производства отдельных товаров и услуг. Государственные закупки охватывают важнейшие сферы, поэтому совершенствование системы государственных закупок является актуальным вопросом. В научной работе раскрыты становление и организация, специфика и новизна процесса государственных закупок в Республике Казахстан.

Annotation. The state cannot always exercise its rights and satisfy its needs, therefore, often due to the will of legal entities or individuals engaged in individual entrepreneurship, the needs of the state for goods, works and services are met. This process is carried out through the public procurement process. The state assumes not only financing, but also the direct organization of the production process of individual goods and services. Public procurement covers the most important areas, therefore, the improvement of the public procurement system is an urgent issue.

The scientific work reveals the formation and organization, specifics and novelty of the public procurement process in the Republic of Kazakhstan.

Кілт сөздер: мемлекет, экономика, сатып алу, шарт, жоспарлау, бюджет, веб-портал, тауар, тапсырыс.

Ключевые слова: государство, экономика, закуп, договор, планирование, бюджет, веб-портал, товар, заказ.

Key words: state, economy, procurement, contract, planning, budget, web portal, product, order.

Мемлекеттің экономикадағы орны тек экономикалық процестерді реттеумен ғана емес, сонымен бірге мемлекеттің өзі бүкіл ұлттық экономикалық жүйеге әсер ететін толыққанды экономикалық субъект болуымен де анықталады. Мемлекет әрқашан өз құқықтарын жүзеге асыра алмайды және өз қажеттіліктерін қанағаттандыра алмайды, сондықтан көбінесе жеке кәсіпкерлікпен айналысатын заңды немесе жеке тұлғалардың ерік-жігері арқылы мемлекеттің тауарларға, жұмыстарға және қызметтерге деген қажеттіліктері қанағаттандырылады. Бұл процесс мемлекеттік сатып алу процесі арқылы жүзеге асырылады. Мемлекет тек қаржыландыруды ғана емес, сонымен қатар жекелеген тауарлар мен қызметтерді өндіру процесін тікелей ұйымдастыруды да өз мойнына алады. Мемлекеттік сатып алу аса маңызды салаларды қамтиды, сондықтан мемлекеттік сатып алу жүйесін дамыту қазіргі таңда өзекті мәселе болып табылады. Мемлекеттік сатып алу – Қазақстан Республикасының бейрезиденттеріне қызметтер көрсетуге байланысты халықаралық әуежайлардың кірістерін қоспағанда, тапсырыс берушілердің тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді толықтай немесе ішінара бюджет қаражаты, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Білім беру инфрақұрылымын қолдау қорынан бөлінген ақша және (немесе) меншікті кірістері есебінен сатып алуы.[1] Қазіргі кезде көптеген шағын және орта бизнес субъектілері үшін мемлекеттік сатып алулар айтарлықтай бюджет қаражатының айналымына байланысты үлкен пайда табудың заңды тәсілі болып табылады[2]. Мемлекет пен экономика тұрғысынан мемлекеттік сатып алу төлем қабілеттілігін арттыруға мүмкіндік береді, бұл өз кезегінде отандық өндірушінің дамуы үшін қажетті жағдайлар жасауға мүмкіндік береді. Мемлекеттік сатып алудың тиімділігі кезінде олар келесі міндеттерді орындайды, біріншіден, бюджет қаражатын үнемдеуге мүмкіндік береді; екіншіден, белгілі бір тауарлардың тапшылығын жабады; үшіншіден, мемлекеттік сатып алу отандық өндірушіні қолдауға көмектеседі. Сонымен қатар, мемлекеттік сатып алу — бұл мемлекеттік тапсырысты жүзеге асыру кезінде жеке бизнестің, шағын кәсіпорындардың әлеуетін неғұрлым тиімді және әділ жүзеге асыруға мүмкіндік беретін құрал. Мемлекет пен бизнес біртұтас механизм екенін ескере отырып, мемлекеттік сатып алудың кедергісіз, тиімді жүйесі мемлекеттің бизнесті реттеу қабілетін арттыратынын ескеру қажет.[3]

Қазақстанның мемлекеттік сатып алу жүйесінің заңнамалық базасын дамыту бірнеше кезеңнен өтті. Қазақстанда мемлекеттік сатып алу нарығы өткен ғасырдың 90-жылдарының басынан бастап қарқынды дамып келе жатқан нарықтардың бірі болып табылады. Мәселен, 1991 жылы ҚазКСР Жоғарғы Кеңесінің 20.06.1991 ж. Қаулысымен мемлекеттік тапсырыс жүйесі заңнамалық түрде бекітілді. Осы қаулыға сәйкес, мемлекеттік тапсырыс- бұл шаруашылық жүргізуші субъектілерге мемлекет мұқтажы үшін тауарлар өндіруге (жұмыстарды орындауға, қызметтер көрсетуге) уәкілетті тұлғалар атынан мемлекеттің ұсынысы. Кейін бюджет қаражатын оңтайлы жұмсау саясатына байланысты, сондай-ақ әлемдік тәжірибеге сәйкес мемлекеттік тапсырыс жүйесі мемлекеттік сатып алу жүйесімен ауыстырылды. Осыған байланысты, 1997 жылы Қазақстанда "Мемлекеттік сатып алу туралы" ҚР Заңы қабылданды. Мемлекеттік сатып алу жүйесінің көлемінің өсуіне және күрделенуіне байланысты кейінгі жылдары елімізде "Мемлекеттік сатып алу туралы" Заңның жаңа редакциялары қабылданды. Ең соңғы "Мемлекеттік сатып алу туралы" Заң 2015 жылдың 4 желтоқсанында қабылданды.[4] Мемлекеттің мемлекеттік сатып алу саласындағы қызметі Мемлекеттік сатып алуды ұйымдастыру жөніндегі іс-шаралардың кең ауқымын қамтиды. Мәселен, мемлекеттік

сатып алу саласындағы мамандарды даярлау және біліктілігін арттыру бойынша қызметтер көрсетуді, мемлекеттік сатып алу жүйесінің субъектілеріне консультациялық, ақпараттық қызметтер көрсетуді және т. б. бөліп көрсетуге болады. Елімізде мемлекеттік сатып алу мынадай тәсілдердің бірімен жүзеге асырылады: конкурс, баға ұсыныстарын сұрату; белгілі бір көзден; ұйымдастырылған электрондық сауда-саттықта; ашық тауар биржалары арқылы жүзеге асырылады. Бүгінгі таңда Қазақстанда мемлекеттік сатып алуды жүзеге асырудың қандай тәсілдері кең таралғанына талдау жасайық. Төмендегі 1-кестеде 2019-2022 жылдары түрлі тәсілдермен жүзеге асырылған Мемлекеттік сатып алу көлемінің статистикасы келтірілген.

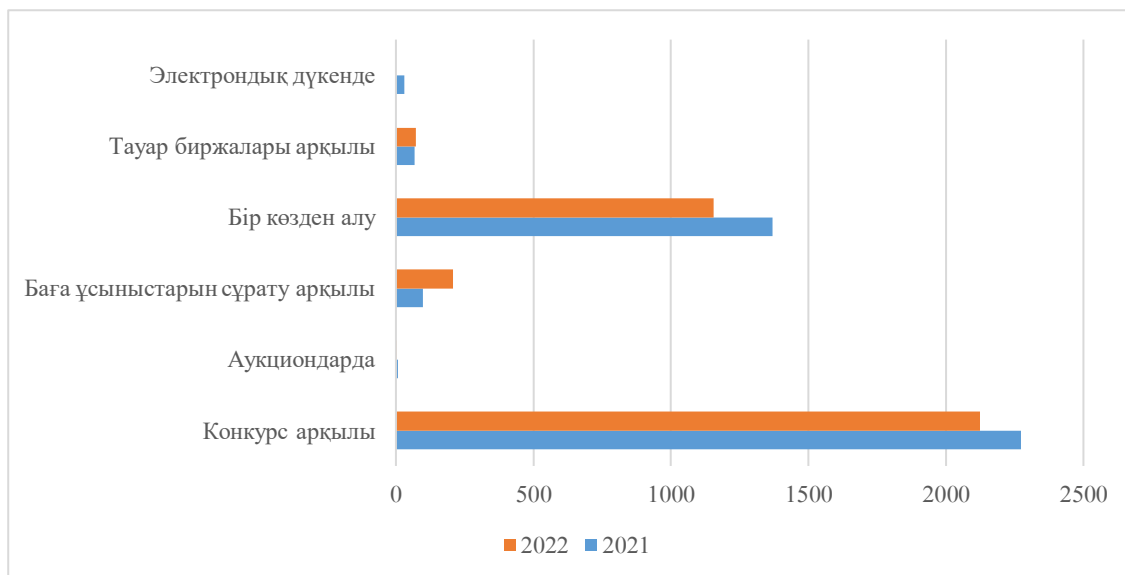
1-кесте

Мемлекеттік сатып алудың көлемі (млрд. теңге.)

Жылдар	2019	2020	2021	2022
Барлығы, соның ішінде	3328,2	2380,5	3813,5	3591,8
Конкурс	1647,0	440,5	2272,1	2124,3
Аукцион	3,5	1,9	6,2	3,5
Баға ұсыныстарын сұрату	46,6	149,3	98,3	206,5
Бір көзден алу	1609,4	1750,7	1369,8	1155,1
Тауар биржалары	21,7	38,1	67,1	72,5
электрондық дүкен	0	0	0	29,9
Ескерту: https://goszakup.gov.kz/ сайтындағы ақпарат негізінде автормен құрастырылған				

Кестеден көріп отырғанымыздай, 2019 жылдан 2020 жылға дейінгі кезеңде мемлекеттік сатып алу көлемі тұрақты теріс динамикаға ие болды. 2020 жылы мемлекеттік сатып алу көлемі (2380,5 млрд. теңге) 2019 жылмен салыстырғанда (3328,2 млрд. теңге) 1,3 есеге төмендеді. Бұл көрсеткіштің ең маңызды себептерінің бірі COVID-19 пандемиясы болды. Біз бір көзден алу тәсілі мен мемлекеттік сатып алу көлемі арасындағы мүлдем қарама-қайшы көріністі байқаймыз, осы кезеңде бұл тәсілмен жүзеге асырылатын мемлекеттік сатып алу көлемі 2019 жылғы 1609,4 млрд. теңгеден 2020 жылғы 1750,7 млрд. теңгеге дейін 1,2 есеге ұлғайды.

Егер 2021 және 2022 жылдардағы мемлекеттік сатып алу көлемінің динамикасына салыстырмалы талдау жүргізсек, онда 1-суреттен көрініп тұрғандай, жалпы еліміз бойынша, тауар биржалары арқылы және 2 еседен астам өскен баға ұсыныстары тәсілімен мемлекеттік сатып алу көлемін қоспағанда, теріс динамика байқалады.

Сурет-1. 2021 және 2022 жылдары түрлі тәсілдермен жүзеге асырылған мемлекеттік сатып алу көлемін салыстырмалы талдау, млрд. теңге

Нормативтік-құқықтық базаның соңғы редакциясының жаңалығы электрондық мемлекеттік сатып алу жүйесін енгізу болып табылады, бұл жүйені дамытудың жаңа кезеңінің қалыптасуын белгіледі, мемлекеттік қажеттіліктерге арналған өнімдерді сатып алу кезінде электрондық сауда-саттықты енгізу жүйенің ашықтығын арттырды. Себебі, өткізілетін конкурстық сауда-саттық және олардың нәтижелері туралы толық ақпаратты ғаламторда жариялау мемлекет қызметінің осы маңызды секторын елдің әрбір азаматы үшін ашық етеді. Бұл еліміздегі сыбайлас жемқорлыққа қарсы күресте маңызды құрал болып табылады: енді кез келген азамат мемлекеттік мекемелер тұтынатын тауарларға сатып алу бағасының қаншалықты әділ екендігіне көз жеткізе алады. Мемлекет мұқтажы үшін электрондық сауда-саттықты енгізу — Қазақстанның қарқынды дамып келе жатқан әлемдік электрондық коммерция жүйесінің толыққанды қатысушысы ретінде қалыптасу жолындағы объективті қажетті қадам.[5]

Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік сатып алу жүйесі – ашық ақпараттық жүйе (goszakup.gov.kz мемлекеттік сатып алу порталы) арқылы жүзеге асырылады, онда мына мәліметтер қамтылған: тапсырыс берушілер; ұйымдастырушылар; жеткізушілер; мемлекеттік сатып алудың басқа да қатысушылары. Бұл мақсатта жүйе тапсырыс берушілердің тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді жеткізуге қажеттіліктері туралы ақпаратты жариялауды, оларды шоғырландыруды, сатып алу рәсімдерін жүргізуді, өнім берушіні айқындауды, электрондық шарттар жасасуды және олардың мемлекеттік сатып алу веб-порталында орындалуын қамтамасыз етеді.

Еліміздегі мемлекеттік сатып алу жүйесінің ерекшелігі – мемлекеттік сатып алудың барлық кезеңін (сатып алу тарихын) порталдан бақылауға болады.(2-сурет) Тіпті, мемлекеттік сатып алу келісім-шартын орындау туралы құжаттар – қабылдау-өткізу акті, орындалған жұмыс, көрсетілген қызмет акті, счет-фактура да ашық қолжетімділікте тұр.

Сурет-2. Мемлекеттік сатып алу процесінің кезеңдері [7]

Бүгінгі таңда елімізде мемлекеттік сатып алудың барлық процесі автоматтандырылған. Мемлекеттік сатып алу веб-порталында 100 мыңнан астам өнім беруші және 24 мыңнан астам Тапсырыс беруші тіркелген. 2022 жылдың қорытындысы бойынша Мемлекеттік сатып алу көлемі 5,8 трлн астам теңгені құрады. Бұл ретте сатып алудың 80% - ы шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерінен жүзеге асырылды. 2022 жылы мемлекеттік сатып алу жүйесін жетілдіру шеңберінде бәсекелестікті дамытуға, сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін азайтуға және сатып алу процестерін жеңілдетуге бағытталған бірқатар заңнамалық шаралар қабылданды. Қазіргі уақытта Президенттің тапсырмасы бойынша министрлік жаңа "Мемлекеттік сатып алу туралы" заң әзірлеуге кірісті. Заң сатып алу рәсімдерін түбегейлі жеңілдетуге, шамадан тыс реттеуді болдырмауға, сапаның ең төменгі бағадан басымдығын белгілеуге бағытталатын болады. [8]

Қорытындылай келе, мемлекет ірі тапсырыс беруші бола отырып, экономиканы реттеуде басты рөл атқарады. Қазіргі уақытта мемлекеттік сатып алу трансформацияның жетекші құралдарының біріне айналууда. Осылайша, олардың көмегімен отандық өндірушілерге, шағын бизнес, кәсіпорындар, қоғамдық ұйымдарға және т. б. қолдау көрсетіледі. Барлық жүргізілген, оның ішінде НҚА-ны, әдеби дереккөздерді, статистикалық деректерді талдай келе мынадай тұжырымға келуге болады:

- конкурс тәсілімен жүзеге асырылатын сатып алу мемлекеттік сатып алудың жалпы көлемінде басым болып табылатынына қарамастан (50%-дан астам), мемлекеттік сатып алудың едәуір көлемі бір көзден (30%-дан астам) тәсілмен жүзеге асырылады, бұл бәсекеге қабілетті ортаның дамуына теріс әсер етеді;
- сатып алынатын тауарлар мен қызметтердің сапасы басымдыққа ие болуы керек. Мемлекеттік және квазимемлекеттік ұйымдардың сатып алуларын бірыңғай платформаға ауыстыру қажет.

Бүгінгі таңда мемлекеттік сатып алу мемлекеттің қажеттіліктерін қамтамасыз ететін негізгі процестердің бірі болып табылады, сондықтан олар үнемі жаңғыртуды қажет етіп отырады.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. Мемлекеттік сатып алулар туралы ҚР Заңы - [электрондық ресурс] Мемлекеттік сатып алу туралы - "Әділет" АҚЖ (zan.kz)
2. Понятие и сущность государственных закупок в российской федерации - Порошина А.А.- [электрондық ресурс] Понятие и сущность государственных закупок в Российской Федерации (snauka.ru)

3. Попова К. А. Роль и функции государственной системы закупок / К. А. Попова. — Текст : непосредственный // Молодой ученый. — 2018. — № 47 (233). — С. 271-273. — [электрондық ресурс] <https://moluch.ru/archive/233/54042/> (дата обращения: 08.04.2023).

4. ҚР Мемлекеттік сатып алу туралы Заңы - [электрондық ресурс] [Мемлекеттік сатып алу туралы - "Әділет" АҚЖ \(zan.kz\)](#)

5. Беккожа Е.Е. Государственные закупки в Республике Казахстан - [электрондық ресурс] [Государственные закупки в Республике Казахстан \(rusnauka.com\)](#)

6. Мемлекеттік сатып алу порталының сайты - [электрондық ресурс] [Мемлекеттік сатып алу порталы | Қазақстан Республикасының Электрондық үкіметі \(egov.kz\)](#)

7. Руководство по государственным закупкам для журналистов - [электрондық ресурс] [от Руководство_эл \(factcheck.kz\)](#)

8. ҚР Қаржы Министрлігінің сайты - [электрондық ресурс] [Итоги 2022 года в сфере государственных закупок \(www.gov.kz\)](#)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МЕМЛЕКЕТТІК АУДИТ ОРГАНДАРЫНЫҢ ТӘЖІРИБЕСІНДЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК АУДИТТІҢ ЖҮЗЕГЕ АСЫРЫЛУЫН ТАЛДАУ

Хамзина А.Ж., Тажикенова С.К.

«Мемлекеттік аудит» білім беру бағдарламасының магистранты

Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті

Астана қаласы, Қазақстан Республикасы

e-mail: anelhamzina01@gmail.com

Аңдатпа: Бұл мақалада мемлекеттік аудит органдарының тәжірибесінде қаржылық есептілік аудитін жүзеге асырылуына талдау жүргізіледі. Автор республикалық бюджеттің және бюджеттік бағдарламалар әкімшілерінің шоғырландырылған қаржылық есептілігінің мемлекеттік аудитін жүргізуіне талдау жасап, салыстырулар жүргізді. Мақалада қаржылық есептілік аудитінің жүзеге асырылуы қандай аспектілерді қамтитыны көрсетілген. Қаржылық есептілік аудитін жүзеге асыруды талдау қаржылық есептіліктің сенімділігі мен бизнес-ортаға деген сенімді қамтамасыз ету үшін үздіксіз жетілдіруді және әлемдік стандарттарға сәйкестікті талап етілетіні анықталды.

Түйін сөздер: қаржылық есептілік аудиті, ішкі бақылау, шоғырландырылған қаржылық есептілік, қаржылық бұзушылықтар, қаржылық есептілік

Аннотация: В данной статье проводится анализ осуществления аудита финансовой отчетности в практике органов государственного аудита. Автором проведен анализ и сравнение проведения государственного аудита консолидированной финансовой отчетности республиканского бюджета и администраторов бюджетных программ. В статье показано, какие аспекты включает осуществление аудита финансовой отчетности. Анализ реализации аудита финансовой отчетности показал, что для обеспечения надежности финансовой отчетности и доверия к бизнес-среде требуется постоянное совершенствование и соответствие мировым стандартам.

Ключевые слова: аудит финансовой отчетности, внутренний контроль, консолидированная финансовая отчетность, финансовые нарушения, финансовая отчетность

Abstract: This article analyzes the implementation of the audit of financial statements in the practice of state audit bodies. The author analyzes and compares the state audit of the consolidated financial statements of the republican budget and administrators of budget programs. The article shows which aspects include the audit of financial statements. The analysis of the implementation of the audit of financial statements showed that in order to ensure the reliability of financial